

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 89-90/2530

สหภาพแรงงาน ธนากร กรุงไทย โจทก์ ธนากร กรุงไทย จำกัด จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 13, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 15, พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 18, พ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4, (ข)

พ.ร.บ.คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 มาตรา 4,

พ.ร.บ.คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

กระทรวงการคลังถือหุ้นอยู่ในบริษัทจำเลยเกินกว่าร้อยละห้าสิบจำเลยจึงมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ตามความใน พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 มาตรา 4(ข) และ พระราชบัญญัติ คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 มาตรา 4(2). จำเลยเป็น รัฐวิสาหกิจ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลังต้องปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่งของ รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือมติของคณะรัฐมนตรีรวมทั้งพนักงานหรือลูกจ้างของจำเลยซึ่งเป็น พนักงานรัฐวิสาหกิจก็ตกอยู่ภายใต้บังคับของมติคณะรัฐมนตรีเช่นเดียวกัน เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรี กำหนดว่าห้ามรัฐวิสาหกิจปรับปรุงค่าจ้าง เงินเดือน หรือผลประโยชน์อื่นใดที่คิดเป็นต้นทุนได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเป็นกรณีพิเศษ และต่อมากำหนดเพิ่มเติมว่า ให้รัฐวิสาหกิจ ทหารหรือกับกระทรวงการคลังก่อน ผู้แทนของโจทก์และจำเลยได้ทำบันทึกข้อตกลงมีความว่า จำเลย ตกลงจะปรับเงินเดือนแก่พนักงานทุกคนคนละ 1 อันดับจากอัตราที่ได้รับอยู่ปัจจุบัน และจำเลย ตกลงที่จะเสียภาษีเงินได้สำหรับเงินค่าชดเชยแทนพนักงานและลูกจ้างซึ่งออกจากงานเนื่องจากถูก เลิกจ้างและสูงอายุ โดยผู้แทนของจำเลยมิได้หารือกระทรวงการคลัง และมีได้รับอนุญาตจาก คณะรัฐมนตรี ดังนี้ข้อตกลงทั้งสองข้อดังกล่าวจึงไม่มีผลบังคับ แม้การทำข้อตกลงจะได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนมาโดยชอบตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ฯ ก็ไม่เป็นเหตุให้เป็นข้อตกลงที่ใช้บังคับกันได้โจทก์จึงจะนำข้อตกลงดังกล่าวมาฟ้องให้จำเลยปฏิบัติตามคำขอท้ายฟ้องมิได้ (อ้าง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1338/2525).(ที่มา-สงเสริมฯ)

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ศาลบังคับจำเลยนำข้อตกลงตามบันทึกข้อตกลงไปจดทะเบียนต่ออธิบดีกรม แรงงาน และบังคับให้จำเลยปฏิบัติตามข้อตกลง จำเลยให้การว่า ข้อตกลงตามบันทึกข้อตกลงที่ โจทก์ขอบังคับ ไม่มีผลใช้บังคับ ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้อง โจทก์ทั้งสองสำนวนอุทธรณ์ต่อ ศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า 'ตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ได้ให้ความหมายของคำว่า 'รัฐวิสาหกิจ'ไว้ในมาตรา 4 (ข) ว่า 'บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ' และพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐาน สำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 ได้ให้ความหมายของคำว่า 'รัฐวิสาหกิจ' ไว้ในมาตรา 4 (2) ว่า 'บริษัทจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวงทบวงกรมหรือ ทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (1) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ' ตามข้อเท็จจริงซึ่งศาลแรงงานกลางรับฟัง ปรากฏว่ากระทรวงการคลังซึ่งเป็นส่วนราชการหรือ กระทรวงทบวงกรม ถือหุ้นอยู่ในบริษัทจำเลยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ ฉะนั้นจำเลยจึงมีฐานะเป็น

รัฐวิสาหกิจตามความแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหาใช่ไม่มีกฎหมายรับรองให้จำเลยเป็นรัฐวิสาหกิจดังที่โจทก์อุทธรณ์ไม่ อุทธรณ์ข้อนี้ของโจทก์ทั้งสองสำนวนฟังไม่ขึ้น ที่โจทก์ทั้งสองสำนวนอุทธรณ์ว่า มติของคณะรัฐมนตรีไม่ใช่กฎหมาย ไม่มีผลผูกมัดจำเลย จำเลยมีอำนาจที่จะเจรจาซื้อเรือกรื่องเรือการเงินของจำเลยได้โดยอิสระ เมื่อจำเลยได้แต่งตั้งผู้แทนและที่ปรึกษาเข้าร่วมในการเจรจาทำข้อตกลงกับโจทก์จนเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างแล้ว ย่อมเป็นข้อตกลงที่ชอบด้วยกฎหมาย การที่จำเลยไม่นำข้อตกลงไปจดทะเบียนต่ออธิบดีกรมแรงงาน และไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงข้อ 1.3 และข้อ 4 ย่อมเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 18, 131 นั้น เห็นว่าจำเลยเป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลังจำเลยจำต้องปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่งของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือมติของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งพนักงานหรือลูกจ้างของจำเลยซึ่งเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจก็ตกอยู่ภายใต้บังคับของมติคณะรัฐมนตรีเช่นกัน เมื่อปรากฏว่าคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2524 และวันที่ 12 มกราคม 2525 ตามเอกสารหมายเลข 1 และ 2 ท้ายคำให้การ ซึ่งกำหนดว่า ห้ามรัฐวิสาหกิจปรับปรุงค่าจ้าง เงินเดือน หรือผลประโยชน์อื่นใดที่อาจคิดเป็นตัวเงินได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเป็นกรณีพิเศษ ต่อมาได้กำหนดเพิ่มเติมเป็นว่า ให้รัฐวิสาหกิจหารือกับกระทรวงการคลังก่อนฉะนั้นเมื่อโจทก์ยื่นข้อเรียกร้องต่อจำเลย เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2528 รวม 15 ข้อ ข้อแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างและในวันที่ 11 มกราคม 2528 จำเลยได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อโจทก์รวม 2 ข้อ โจทก์และจำเลยต่างได้แต่งตั้งผู้แทนและที่ปรึกษาเข้าร่วมในการเจรจาผู้แทนของโจทก์และจำเลยได้เจรจาร่วมกันหลายครั้ง ในที่สุดสามารถตกลงกันได้เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2528 จึงได้ทำข้อตกลงกันไว้ปรากฏตามบันทึกข้อตกลงการเจรจาเอกสารท้ายฟ้อง ตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวข้อ 1.3 มีความว่าจำเลยตกลงจะปรับเงินเดือนแก่พนักงานทุกคน คนละ 1 อันดับจากอัตราที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2528 เป็นต้นไป และข้อ 4 มีความว่า จำเลยตกลงที่จะเสียภาษีเงินได้สำหรับเงินค่าชดเชยแทนพนักงานและลูกจ้างซึ่งออกจากการงานเนื่องจากถูกเลิกจ้างและสูงอายุ ผู้แทนของจำเลยทำข้อตกลงดังกล่าวโดยมิได้หารือกระทรวงการคลัง และมีได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีหลังจากทำบันทึกข้อตกลงกันแล้วจำเลยยังได้นำข้อตกลงข้ออื่นเว้นแต่ข้อ 1.3 และข้อ 4 ไปจดทะเบียนต่ออธิบดีกรมแรงงาน แต่อธิบดีกรมแรงงานไม่ยอมจดทะเบียนให้ โดยอ้างว่าจำเลยจะขอจดทะเบียนข้อตกลงเพียงบางส่วนไม่ได้ ส่วนข้อตกลงข้อ 1.3 และข้อ 4 จำเลยนำเสนอต่อกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2528 แต่กระทรวงการคลังไม่เห็นชอบด้วยเพราะถือว่าเป็นข้อตกลงซึ่งฝ่าฝืนมติของคณะรัฐมนตรีซึ่งบัญญัติห้ามไว้ ฉะนั้นการที่ผู้แทนของจำเลยทำการตกลงข้อ 1.3 และข้อ 4 กับโจทก์ โดยมิได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังซึ่งเป็นเจ้าสังกัด ข้อตกลงทั้งสองข้อดังกล่าวจึงไม่มีผลใช้บังคับ แม้การทำข้อตกลงนั้นจะได้ดำเนินการตามขั้นตอนมาโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ก็ไม่เป็นเหตุให้กลับกลายเป็นข้อตกลงที่ใช้บังคับกันได้ โจทก์จึงจะนำข้อตกลงข้อ 1.3 และข้อ 4 มาฟ้องบังคับให้จำเลยปฏิบัติตามคำขอท้ายฟ้องไม่ได้ ดังนั้นแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1338/2525 คดีระหว่างสหภาพแรงงานพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย โจทก์ การทำเรือแห่งประเทศไทยกับพวก จำเลย อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองสำนวนในข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ที่ศาลแรงงานกลางพิพากษายกฟ้องโจทก์ทั้งสองสำนวน ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย พิพากษายืน'

องค์คณะ

สุพจน์ นาคะพินธุ · จุณท์ จันทรวงษ์ · มาโนช เพียรสนอง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/89-90/2530>